

Osnovne odgovornosti in pravice zobozdravnikov

SPREJELA Generalna skupščina FDI, **oktobra 2007 v Dubaju v Združenih arabskih emiratih**

Zobozdravniki imajo široke odgovornosti, ki niso omejene na njihove pravne obveznosti, temveč vključujejo tudi etične obveznosti, ki izhajajo iz obveznosti do pacientov, družbe in poklicnih idealov. Ta izjava ne namerava pokrivati pravne odgovornosti zobozdravnikov, temveč se osredotoča na njihove etične odgovornosti. Razlaga takšnih odgovornosti se lahko razlikuje od države do države, vendar pa skupne moralne vrednote in etične odgovornosti vključujejo dolžnost:

- priznavanja, spodbujanja in podpiranja temeljne človekove pravice ter pravic pacientov;
- predstavljanja in zagovarjanja potrebe po ustnem zdravju in najboljših interesov pacientov in javnosti;
- zagotavljanja varnega, kakovostnega, kompetentnega in poštenega ustnega zdravstvenega varstva za vsakega pacienta;
- izboljšanje ustnega zdravja in prispevanja k splošnemu zdravju in dobremu počutju posameznih pacientov in širše javnosti;
- ohranjanje vloge, dobrega ugleda in dostojanstva poklica.

Med pristojnostmi in pravicami zobozdravnikov obstajajo močne povezave, vključno s pravico do poklicne avtonomije, samoregulacije in klinične svobode. Te poklicne pravice ne obstajajo le v korist zobozdravnikov, temveč jim tudi omogočajo kakovostno in etično ustno zdravstveno varstvo za vse člane skupnosti in izpolnjevanje svojih poklicnih odgovornosti in zavez. Kadar so te poklicne pravice ogrožene, lahko obstaja veliko tveganje za vzdrževanje strokovnih standardov.

Razlage odgovornosti in poklicnih pravic zobozdravnikov se lahko razlikujejo od države do države, vendar morajo biti v vseh okoliščinah v:

- najboljšem interesu posameznih pacientov in javnosti;
- skladu s poklicnimi in etičnimi kodeksi ter verodostojnostjo zobozdravstva.

Zobozdravniki morajo priznati in spoštovati tiste situacije, v katerih bi morale imeti poklicne odgovornosti prednost pred njihovimi poklicnimi pravicami.

Nenehne spremembe, ki vplivajo na zobozdravstveno stroko in javnost, zahtevajo redno ocenjevanje poklicnih pravic in odgovornosti zobozdravnikov, da bi se v prihodnosti lahko soočili s temi izzivi.

Referenčni dokumenti, ki jih je posebej razvil Odbor za zobozdravstveno dejavnost, v povezavi z osnutkom izjave FDI, ki jo sestavljajo trije članki (v angleščini), objavljeni v Mednarodnem zobozdravstvenem častniku:

- *The responsibilities and rights of dental professionals. 1. Uvod. Mednarodni zobozdravstveni častnik (2006) 2/06, 56, 109–111.*
- *The responsibilities and rights of dental professionals. 2. Poklicne odgovornosti. Mednarodni zobozdravstveni častnik (2006) 3/06 56, 168–170.*
- *The responsibilities and rights of dental professionals. 3. Profesionalne pravice. Mednarodni zobozdravstveni častnik (2006) 4/06, 56, 224–226.*